

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета — Адаптиране на общата визова политика към новите предизвикателства“

(COM(2018) 251 — *final*)

и „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 810/2009 за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс)“

(COM(2018) 252 — *final* — 2018/0061 (COD))

(2018/C 440/23)

Докладчик: **Ionuț SIBIAN**

Консултация	Европейски парламент, 16.4.2018 г. Съвет, 2.5.2018 г. Европейска комисия 18.6.2018 г.
Правно основание	Член 304 от ДФЕС
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	19.7.2018 г.
Приемане на пленарна сесия	19.9.2018 г.
Пленарна сесия №	537
Резултат от гласуването	168/0/1
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК отчита факта, че Визовият кодекс е основен елемент на общата визова политика, чрез който се установява общ набор от правни разпоредби и оперативни инструкции.

1.2. ЕИСК подкрепя предлаганите хармонизирани процедури и условия, които се установяват с Визовия кодекс и които дават възможност за елиминиране на ситуации, при които сходни случаи се третират различно от държавите — членки на ЕС, и същевременно за диференцирано третиране въз основа на това как са използвали визите в миналото. ЕИСК също така счита, че следва да се положат усилия за въвеждане на хармонизирани процедури за обжалване в случай на отказ на виза.

1.3. ЕИСК приветства решението за хармонизиране на многократните визи, които предоставят на притежателите си възможност да пътуват многократно до ЕС в рамките на срока на валидност на визата, тъй като това може да допринесе за икономическия растеж, културното и социалното развитие и обмена, както и за увеличаването на подкрепата и разбирателството между хората.

1.4. Еднократните визи, които ще се издават по външните граници, въведени във Визовия кодекс, с цел да се насърчи краткосрочният туризъм, демонстрират гъвкавостта и възприетия от държавите членки прагматичен подход. ЕИСК насърчава възприемането на този подход и по отношение на няколко други аспекта, свързани с издаването на визи, с цел да се гарантира, че се предлагат механизми за обслужване на едно гише.

1.5. Тъй като Европейският съюз следва да се стреми проактивно към спазването на пълна визова реципрочност в отношенията си с трети държави, ЕИСК настоятелно призовава Комисията да проведе бързи консултации и да предложи ясен набор от осъществими предложения, които да вземат предвид както улеснението, така и сигурността.

1.6. ЕИСК обаче напълно подкрепя предложението, съгласно което преди да вземе решение за временно спендиране на освобождаването от изискването за виза за граждани на трета държава, Комисията следва да вземе предвид положението на правата на човека в тази трета държава и евентуалните последици от това временно спендиране в тази ситуация.

1.7. Същевременно ЕИСК препоръчва да бъдат положени всички усилия за събиране на надеждни, целесъобразни и еднородни/съпоставими (доколкото е възможно) данни във връзка с трети държави и ситуации, които дават възможност на държавите членки да вземат решение за временно суспендиране на освобождаването от изискването за виза за граждани на трета държава съгласно Приложение II към регламента, в което се изброяват третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване.

1.8. ЕИСК препоръчва да се подхожда внимателно, когато се вземат решения по въпроса за непрекъснатото повишаване на предлаганите визови такси (на всеки две години). Това повишаване не бива да бъде автоматично, като се има предвид, че предлаганата цена вече е висока спрямо степента на растеж/развитие на някои от засегнатите трети държави.

1.9. ЕИСК подкрепя промените във Визовия кодекс, които са свързани с допълнителната възможност за попълване и подписване на заявлението по образец по електронен път, за да се постигне съответствие с технологичното развитие. Същевременно ЕИСК настоява всички държави членки да подкрепят онлайн подаването на заявления за виза и да направят необходимите промени, за да подпомогнат тази онлайн процедура. Комитетът отправя искане към Комисията да включи/представи реалистичен краен срок за общото възприемане от държавите членки на онлайн подаването на заявления за виза.

1.10. ЕИСК приветства предложението на Комисията за премахване на принципа на „лично подаване“ и не само подкрепя, но и настоява за въвеждането на правила и разпоредби, позволяващи онлайн подаването на заявления за виза. ЕИСК счита, че усилията трябва да се насочат към това заявленията за виза да се подават по възможно най-удобен и бърз начин от мястото на пребиваване на кандидатите, включително чрез по-широко използване на външни доставчици на услуги, при необходимост, осигуряване на по-добри услуги за представителство и засилване на сътрудничеството между дипломатическите мисии в държавите — членки на ЕС.

1.11. ЕИСК препоръчва Комисията да направи преглед на сегашните категории кандидати, които са освободени от изискването за виза, и да ги определи по-ясно. ЕИСК също така препоръчва да се обмисли възможността за освобождаване от визови такси на възрастни хора и представители на организации с нестопанска цел, участващи в семинари, конференции, спортни, културни или образователни прояви, организирани от организации с нестопанска цел, без оглед на възрастта им, или поне да се помисли за увеличаване на възрастовата граница.

1.12. Тъй като разпоредбите на регламента „се прилагат по отношение на всеки гражданин на трета държава, който трябва да притежава виза, когато преминава външните граници на държавите членки (...), без това да засяга: правото на свободно движение, с което се ползват гражданите на трети държави, които са членове на семействата на граждани на Съюза“, ЕИСК би искал да подчертае колко е важно да се установи обща практика, за да се избегне дискриминацията по отношение на определението за „семеен връзки“, като се имат предвид последните развития в държавите членки във връзка с определението за „семеенство“.

2. Общи бележки

2.1. ЕИСК отбелязва съобщението на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно необходимостта от адаптиране на общата визова политика към новите предизвикателства и предвид това подкрепя двете предложения за регламент във връзка с Визовия кодекс на Общността и за определяне на третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани се освободени от това изискване.

2.2. Ето защо ЕИСК признава, че Визовият кодекс има последици, които се простират отвъд целта за установяване на общи правни разпоредби и процедури за прилагане, и освен че подпомага законното пътуване и борбата с незаконната имиграция, той оказва въздействие върху икономическия растеж и създаването на работни места, въпреки че тази цел не е била включена във Визовия кодекс от самото начало. През 2017 г. в консулствата на шенгенските държави са били подадени 16,1 милиона заявления за единни визи, като тенденцията е техният брой да нараства. От тях в над 50 % от случаите са били издадени многократни визи; неиздадените визи са 1,3 милиона, или 8 % от общия брой на заявленията ⁽¹⁾.

2.3. ЕИСК приветства предлаганите промени, които имат за цел да улеснят обработването на визите както за кандидатите, така и за консулствата, а именно: възможността за подаване на заявление 6 месеца преди планираното пътуване (и 9 месеца за морските лица), поясненията и разширените категории субекти, които могат да подават заявление от името на кандидата, и хармонизирането на придружаващите документи. Освен това Комитетът приветства спазването на принципа, че кандидатът следва да отиде само до едно място, за да подаде заявление.

⁽¹⁾ Статистически данни за визите по консулства, 2017 г. (<https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy#stats>).

2.4. ЕИСК обаче също така отчита факта, че достъпът до консулствата продължава да бъде труден, особено в трети държави, където повечето държави членки имат представителство единствено в столицата и поради това кандидатите трябва да поемат разходите (по отношение на време и пари) за пътуване на дълги разстояния, за да стигнат до консулството. Ето защо ЕИСК приветства предложението за премахване на принципа на „лично подаване“ и призовава държавите членки да направят необходимите промени за онлайн подаването на заявления за виза. Същевременно ЕИСК приветства всички въведени мерки, имащи за цел заявленията за виза да се подават по възможно най-удобен и бърз начин от мястото на пребиваване на кандидатите, включително чрез по-широко използване на външни доставчици на услуги, при необходимост, осигуряване на по-добри услуги за представителство и засилване на сътрудничеството между дипломатическите мисии в държавите — членки на ЕС.

2.5. Като има предвид влезлите наскоро в сила нови правила относно защитата на данните и неприкосновеността на личния живот (Общ регламент относно защитата на данните), ЕИСК отново изтъква, че външните доставчици на услуги трябва да имат капацитет да зачитат/гарантират безопасността на събраните лични данни. Държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че дружествата, които предлагат визови услуги (на европейски граждани или на граждани извън ЕС за европейски визи), ще извършат необходимите промени в своите политики за защита на данните, с цел да спазват изискванията на регламента.

2.6. ЕИСК счита за положителна стъпка както новите съкратени срокове за подаване на заявленията за виза и за вземане на решение по тях, така и хармонизирането на възможността за издаване на единни визи (особено що се отнася до решението за издаване на многократни визи), както и предложения нов член 25 а относно сътрудничеството във връзка с обратното приемане, който има за цел да засили сътрудничеството на третите държави относно обратното приемане на незаконни мигранти, предоставяйки възможност за въвеждане на ограничително и временно прилагане на ясно посочени мерки. Трябва да се разработи хармонизиран подход за улесняване на процедурата за кандидатстване за виза за кандидатите, които вече са пътували до ЕС.

2.7. ЕИСК признава, че следва да се гарантира ефективна съгласуваност между визовата политика и поетите ангажименти в други области на политика (напр. търговските споразумения). Следва да се приеме общо решение относно споразуменията за отмяна на визовия режим, сключени от държавите членки с някои трети държави. Европейският съюз следва да се стреми проактивно към спазването на пълна визова реципрочност в отношенията си с трети държави.

2.8. Макар и да разбира мотивите за предлаганото преразглеждане на член 16 от Визовия кодекс, а именно увеличаване на таксите с една трета, ЕИСК е обезпокоен, че това увеличение може да създаде пречки за гражданите на някои трети държави, чиято степен на развитие/благосъстояние е значително по-ниска от тази на държавите — членки на ЕС. Сравнението на визовите такси със съответните пътни и други разходи, които кандидатите за виза трябва да покрият, не е благоприятно, тъй като в днешно време възможностите за нискобюджетно пътуване и настаняване могат да доведат до ситуация, при която стойността на цялото пътуване да е по-ниска или равна на визовата такса.

2.9. ЕИСК счита, че в предложението за преразглеждане на визовите такси на всеки две години следва да бъде взета предвид възможността за намаляване на тази такса въз основа на евентуалното прилагане на процедурите за електронно подаване на заявления за виза (което може да означава по-ниски разходи за персонал и административни разходи за държавите членки). Според Съобщението на Комисията относно адаптирането на общата визова политика към новите предизвикателства повечето държави членки вземат предвид предимствата от използването на електронни визи (едно от тях са по-ниските разходи, наред с ефикасната и по-удобна за клиентите процедура на кандидатстване в сравнение със системата за подаване на заявления на хартиен носител).

2.10. Предвид сегашния размер на визовите такси и предложеното увеличение, ЕИСК счита, че следва да се обмисли възможността за освобождаване от такса на представители на организации с нестопанска цел, участващи в семинари, конференции, спортни, културни или образователни прояви, организирани от организации с нестопанска цел, без оглед на възрастта им, или поне да се помисли за увеличаване на възрастовата граница (в действащото законодателство възрастта се взема предвид — 25 години или по-малко). Такова освобождаване от виза следва да се предложи и на възрастните хора, с цел да се подкрепи активната им интеграция в обществото и да се допринесе за по-доброто им качество на живот.

Брюксел, 19 септември 2018 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Luca JAHIER